

(Rozh. ze dne 15. dubna 1919, R I 142/19.)

Žalobce A, domáhal se na žalovaném B, by zaplatil C-ovi 9000 K do 14 dnů pod důhonem práva. Na základě srovnalých rozsudků první a druhé stolice, jimiž uznáno dle prosby žalobní, učinil A za dovolacího řízení návrh, by mu povolena byla zajišťovací exekuce záznamem zástavního práva na nemovitosti žalovaného B. — Prvá stolice (krajský soud v Mostě) návrhu vyhověla, druhá stolice (vrchní zemský soud v Praze) návrh zamítla.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nedal místa.

Důvody:

Exekuční úkony dle §§ 370 až 377 ex. ř. dopouští zákon jen k zajištění pohledávek peněžitých. Peněžitými pohledávkami jsou pouze ty, při nichž věřitelův nárok směřuje k plnění určité sumy peněz, nikoli však pohledávky, mající za předmět ukojení jiného věřitelova zájmu, byť i tento zájem byl zájmem majetkovým a byť i jeho uspokojení spojeno bylo pro dlužníka s obětí na penězích. Peněžitými pohledávkami jsou ony, jichž vydobytí řídí se předpisy §§ 87 až 345 ex. ř., nejsou však jimi jednání neb opomínutí, jichž exekuční vymáhání upraveno třetím oddílem prvního dílu (§§ 346 až 369 ex. ř.) Kde nebyla by přípustnou uhrazovací exekuce dle §§ 87 až 345 ex. ř., není přípustnou též exekuce zajišťovací, poněvadž úkolem exekuce zajišťovací jest, by jakmile stane se exekuční titul vykonatelným, přešla v exekuci uhrazovací. V daném případě vymohl si vymáhající věřitel exekuční titul, zavazující dlužníka, by plnil osobě třetí. Uhrazovací exekuce dítí by se musela dle § 353 ex. ř. Na tom ničeho není s to změnití okolnost, že dlužník plnění má C-ovi určitou sumu peněz. Neboť tento peníz nesmí se dostat do majetku vymáhajícího věřitele, pro něho exekucí ukojil by se jen jeho zájem na tom, by C-ova pohledávka byla zapravena. Arciť mohl by vymáhající věřitel, jsa k tomu zmocněn povolujícím usnesením dle § 353 ex. ř., zapraviti C-ovu pohledávku z vlastních peněz a odškodniti se za tento výdaj ze zálohy, o níž zmiňuje se § 353 ex. ř. Než tento náklad byl by v jádru věci útratami exekuce, nestal by se však předmětem plnění, k němuž dlužník byl dle exekučního titulu zavázán.

Čís. 135.

Čtrnáctidenní lhůta, stanovená v § 575 c. ř. s. pro žádost za nucené vyklizení najatého neb pachtovaného předmětu, počíná se dnem po pravomoci exekučního titulu, pokud se týče pro ten případ, když lhůta k plnění a k právní moci jest stejná a opravný prostředek podán nebyl, dnem po doručení rozsudku.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1919, R I 145/19.)

Na základě pravoplatného rozsudku, jímž bylo nájemci nařízeno, by se z najatého bytu neprodleně vystěhoval, žádal pronajímatel o nucené

vyklizení bytu toho, kterémuž návrhu první soud (okresní soud na Král. Vinohraděch) vyhověl. — Rekursní soud (zemský soud v Praze) zamítl návrh pronajimatelův. **Důvody:** Výpověď soudní i mimosoudní, dále příkaz dle § 567 c. ř. s. vydaný, proti nimž námitky v čas podány nebyly, jakož i, jak se samo sebou rozumí, rozsudky k námitkám neb žalobě vydané, jimiž byla povinnost k odevzdání nebo převzetí věci najaté (pachtované) žalovanému pravoplatně uložena, jsou tituly exekuční (§§ 1, č. 1, 4, 18 ex. ř.). Exekuce může býti povolena, jakmile vypršela lhůta, ve které měl býti předmět zcela neb z části vyklizený odevzdán (§ 573 posl. odst.). Pro exekuci na základě shora zmíněných titulů exekučních platí však obmezení v tom směru, že tyto tituly pozбудou s výhradou výroku o náhradě nákladů soudních platnosti, jestliže ve 14 dnech potom, kdy mělo nastati úplné vyklizení neb převzetí, nebude navržena exekuce (§ 575 odst. 3). Čtrnáctidenní lhůta k vyklizení bytu uplynula tu, ježto rozsudek doručen byl stěžovateli dne 23. února 1919, dnem 8. března 1919. Již dnem následujícím pozbyl tudíž rozsudek platnosti, následkem čehož nebylo exekučnímu návrhu, teprve dne 16. března 1919 podanému, lze vyhověti.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu vymáhající strany vyhověl a obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Ustanovení § 575 posl. věty c. ř. s., dle něhož pravoplatná výpověď nebo příkaz k odevzdání nebo převzetí věci najaté, jakož i pravoplatné rozsudky o námitkách vydané s výhradou výroku o náhradě nákladů soudních, pozbývají platnosti, nebyla-li do 14 dnů potom, kdy mělo nastati úplné vyklizení nebo převzetí, navržena exekuce, lze vykládati jen v ten smysl, že tento následek nastává teprve tenkrát, když strana oprávněná, ač za exekuci žádati mohla, přece ve lhůtě čtrnáctidenní tak neučinila. Toto ustanovení jest totiž jednak důsledkem § 569 c. ř. s., jednak jest patrno, že lhůta, jejíž uplynutím právo k vedení exekuce zaniká, nemůže se počítati dříve, než exekuci vésti lze. Proto stanoví také § 409 odst. 3 c. ř. s., že lhůta k plnění v rozsudku stanovená počíná se dnem po právní moci rozsudku. Pouze pro ten případ, když lhůta k plnění a k právní moci jest stejná a když opravný prostředek podán nebyl, lze v zájmu osoby z exekučního titulu oprávněné uznati, že lhůta k plnění nastává již doručením exekučního titulu, poněvadž strana povinná, nepodá-li opravného prostředku, má plniti. Je-li však lhůta k plnění kratší než lhůta k opravným prostředkům, nemůže lhůta k plnění končiti se dříve než lhůta poslední (tak i dobré zdání nejvyššího dvoru soudního v zodpovědění otázek k § 409 c. ř. s.), poněvadž rozsudky a usnesení jsou dle § 1 č. 1 ex. ř. exekučními tituly pouze tenkrát, když proti nim další pořad stolic jest vyloučen, aneb nepřisluší alespoň opravný prostředek exekuci ukládající. Proto stanoví také § 573 posl. odst. c. ř. s., že exekuci k vyklizení lze povolití pouze na základě pravoplatných rozsudků, když lhůta k úplnému vyklizení prošla. Bylo-li tedy zde, jak obě strany souhlasně udávají, v rozsudku žalované dne 22. února 1919 doručeném, vyřknuto, že vyklizení bytu se má státi ihned, a šlo-li, jak strana povinná v rekursu tvrdí, o odvolací lhůtu 8 dnů, skončila lhůta k vy-

klizení uplynutím lhůty odvolací, tedy dne 2. března 1919 a další čtrnáctidenní lhůta v § 575 posl. odst. c. ř. s. stanovená trvala do 16. března 1919. Byla-li lhůta odvolací, jak tvrdí strana vymáhající, 14 dnů, končila se lhůta k vyklizení teprve dne 8. března 1919 a další lhůta čtrnáctidenní teprve dne 22. března 1919. V obou případech byl tedy návrh na vyklizení dne 16. března 1919 podán včas, protože bylo mu prvním soudem právem vyhověno. Slušelo tedy usnesení soudu rekursního změnit a usnesení soudu prvního obnoviti.

Čís. 136.

Pro pohledávku proti eráru dopouští se exekuce jen tehdy, byla-li pohledávka ta již k výplatě poukázána, ale vyplacení její bezdůvodně se odpírá.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1919, R I 146/19.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by mu na základě právoplatného rozsudku byla k vydobytí vykonatelného pohledávání, příslušejícího mu v částce 1100 K proti eráru, povolena exekuce nuceným zřízením práva zástavního na nemovitostech eráru knihovně připsaných, první soud (okresní soud v Karlíně) vyhověl; rekursní soud (zemský soud v Praze) však návrh ten zamítl z těchto důvodů: Dle stávajících předpisů konají se platy státu osobám soukromým tím způsobem, že obnos, který se má vyplatiti, poukáže se příslušným úřadem k výplatě a vyzvednutí proti předložení řádné kvitance. Tyto předpisy nebyly exekučním řádem zrušeny. Dle čl. IX. odst. 5. uvoz. zák. zůstala v platnosti ustanovení dv. dekr. ze dne 21. srpna 1838 č. 291 sb. z. s., jimiž nedopouští se obstarávka nebo soudní zabavení pohledávek ještě nelikvidních a u veřejných pokladen ještě nepoukázaných, z kteréhož ustanovení nutno dovoditi, že i pro pohledávky proti eráru exekuce jen tehdy je přípustná, když pohledávka ta k výplatě již poukázána byla, ale vyplacení její bezdůvodně se odpírá. Skutečnost tu navrhovatel neprokázal. Mimo to dle § 15 ex. řádu může exekuce proti státu k vydobytí peněžních pohledávek, ač nejde-li o uskutečnění práva zástavního ze smlouvy, povolena býti toliko vzhledem k takovým součástkám majetkovým, kterých bez ujmy zájmů veřejných, o něž stát starati se má, může užito býti k uspokojení věřitelů, správní úřadové státní jsou pak k tomu povolány, by podávali prohlášení, pokud věc tak se má při určitých součástkách majetkových. Prohlášení toto vymáhající věřitel nepředložil. Že exekuce pro vykonatelné pohledávání peněžité proti eráru bez prohlášení státních úřadů povoliti nelze, plyne i z dvor. dekr. ze dne 21. září 1798 č. 434 sb. z. s., dle něhož knihovním zápisům na státní statky vždy výslech zástupců fisku přecházeti má. Předpoklady pro povolení žádané exekuce dány tedy nejsou, protože bylo rekursu vyhověno a povolující usnesení prvního soudu změněno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.